

Málstefna Víkurskóla

Tilgangur og markmið

Víkurskóli leggur áherslu á að skapa sterkt og jákvætt málumhverfi þar sem allir nemendur fá fjölbreytt tækifæri til að nota íslensku, efla orðaforða sinn, tjá sig, lesa, skrifa, hlusta og taka þátt í samræðum.

Íslenska er sameiginlegt mál skólasamfélagsins og mikilvægt verkfæri til náms, samskipta, sköpunar og þátttöku í samfélaginu. Jafnframt er fjölbreyttur tungumála- og menningarbakgrunnur nemenda og starfsmanna mikilvæg auðlind í skólastarfinu.

Málstefna Víkurskóla byggir á Aðalnámskrá grunnskóla, Menntastefnu Reykjavíkurborgar og Málstefnu Reykjavíkurborgar og tengist læsisstefnu skólans og áherslum hans á samþætt nám, sköpun og fjölbreyttar kennsluaðferðir. Aðalnámskrá leggur meðal annars áherslu á að efla færni nemenda í íslensku og skapa þeim tækifæri til að nýta sköpunarkraft sinn, sjálfstæða hugsun og samstarf.

Framtíðarsýn

Í Víkurskóla er markmiðið að:

- allir nemendur fái tækifæri til að efla íslenskan orðaforða sinn og málfærni,
- íslenska sé virk í öllu skólastarfi en ekki eingöngu í íslenskukennslu,
- nemendur séu öruggir um að tjá hugmyndir sínar, spyrja, ræða og færa rök,
- lestur og ritun séu eðlilegur hluti af námi í öllum námsgreinum,
- fjölbreyttur tungumálabakgrunnur nemenda og starfsmanna sé virtur og nýttur sem auðlind,
- stafrænt málumhverfi nemenda sé hluti af málrækt og læsi,
- allt starfsfólk sé meðvitað um hlutverk sitt sem málfyrimyndir.

Áherslur Víkurskóla skólaárið 2026–2027

1. Orðaforði í öllum námsgreinum

Við leggjum sérstaka áherslu á að efla orðaforða nemenda og gera lykilhugtök sýnileg í námi.

Kennarar:

- kynna og útskýra lykilhugtök og námsorðaforða,
- gefa nemendum tækifæri til að nota ný orð í tali og ritun,
- vinna með orð og hugtök í samhengi við námið,

- nýta myndrænan og annan stuðning eftir þörfum,
- leggja áherslu á að nemendur geti útskýrt hugtök með eigin orðum.

2. Samtal og munnleg tjáning

Málþroski eflist í samskiptum. Í öllum námsgreinum fá nemendur því tækifæri til að ræða, hlusta, spyrja og útskýra.

Við leggjum áherslu á:

- samræður nemenda,
- umræður í litlum og stórum hópum,
- rökstuðning og gagnrýna hugsun,
- munnlegar kynningar,
- virka hlustun,
- virðingu fyrir ólíkum sjónarmiðum.

Markmiðið er að nemendur verði öruggir í að nota íslensku til að koma hugsunum sínum á framfæri.

3. Lestur og lesskilningur

Lestur er undirstaða náms í öllum námsgreinum.

Víkurskóli byggir áfram á þeirri vinnu sem fram kemur í læsisstefnu skólans og leggur áherslu á að:

- nemendur lesi fjölbreytta texta,
- lesskilningur sé þjálfaður í öllum námsgreinum,
- unnið sé markvisst með orðaforða í tengslum við lestur,
- nemendur fái tækifæri til yndislesturs,
- bókasafn skólans sé virkur hluti af lestrar- og menningarstarfi,
- brugðist sé við niðurstöðum lestrar- og læsismats með viðeigandi stuðningi.

4. Ritun og skapandi málnotkun

Nemendur fái tækifæri til að nota íslensku á fjölbreyttan og skapandi hátt.

Unnið verði með:

- fjölbreytt textaform,
- skapandi skrif,

- heimildavinnu,
- ritun í tengslum við samþætt verkefni,
- stafræna miðlun,
- kynningar og aðra miðlun þekkingar.

Í samþættu námi Víkurskóla eru sérstök tækifæri til að samþætta mál, læsi, sköpun og miðlun.

5. Fjöltyngi sem auðlind

Víkurskóli er fjölbreytt skólasamfélag og nemendur og starfsmenn hafa ólíkan tungumála- og menningarbakgrunn.

Við:

- virðum öll tungumál,
- hvetjum nemendur til að viðhalda og efla móðurmál sín,
- nýtum fyrri þekkingu og tungumálaforða nemenda til að styðja við íslenskunám,
- gerum tungumál nemenda sýnileg þegar það á við,
- notum fjölbreyttan stuðning til að auðvela skilning,
- tryggjum að nemendur sem læra íslensku sem annað tungumál fái viðeigandi stuðning.

Markmiðið er að nemendur nái góðri færni í íslensku án þess að litið sé á fjöltyngi þeirra sem hindrun.

6. Mál og stafrænt umhverfi

Málnotkun ungmenna fer að stórum hluta fram í stafrænu umhverfi. Víkurskóli leggur því áherslu á stafrænt mál- og upplýsingalæsi.

Nemendur fái tækifæri til að:

- lesa og meta upplýsingar á stafrænum miðlum,
- tjá sig á viðeigandi hátt á ólíkum miðlum,
- gera sér grein fyrir mismunandi málsniði,
- nýta stafrænar málbjargir á ábyrgan hátt,
- nýta þýðingarverkfæri og gervigreind sem hjálpartæki án þess að þau komi í stað eigin hugsunar, málþekkingar og úrvinnslu.

Sameiginleg ábyrgð

Málstefna Víkurskóla er sameiginlegt verkefni alls skólasamfélagsins.

Allt starfsfólk er málfyrirmynd og ber ábyrgð á að:

- nota skýrt og vandað mál,
- skapa nemendum tækifæri til málnotkunar,
- styðja við orðaforða og málþroska nemenda,
- hvetja nemendur til að tjá sig,
- virða fjölbreyttan tungumálabakgrunn nemenda.

Mál og læsi eru þannig ekki eingöngu verkefni íslenskukennara heldur sameiginleg ábyrgð allra kennara og annars starfsfólks.

Málumhverfi og samskipti

Víkurskóli leggur áherslu á jákvæða málmenningu þar sem:

- allir fá að tjá sig,
- hlustað er á ólík sjónarmið,
- nemendur eru hvattir til að spyrja og ræða,
- málnotkun sem særir, útilokar eða niðurlægir aðra er ekki liðin,
- nemendur fá stuðning við að þróa með sér jákvæð og uppbyggileg samskipti.

Samstarf við heimili

Skólinn hvetur foreldra og forráðamenn til að styðja við málþroska og læsi ungmenna með því að:

- ræða við þau um daglegt líf og nám,
- hvetja til lestrar,
- ræða bækur, fréttir og samfélagsmál,
- styðja við notkun íslensku,
- viðhalda og efla móðurmál og önnur tungumál fjölskyldunnar.

Skólinn leitast við að miðla upplýsingum á skýru og aðgengilegu máli og nýta tulkapjónustu þegar þörf er á.

Aðgerðaáætlun 2026–2027

Markmið	Aðgerð	Ábyrgð	Tími	Mat á árangri
Efla orðaforða nemenda	Innleiða markvissa orðaforðavinnu í öllum námsgreinum	Kennarar / stjórnendur	Allt skólaárið	Rýni í kennsluáætlanir og samtal í teyrum
Efla málnotkun nemenda	Auka tækifæri til samræðna, umræðna og munnlegrar tjáningar	Allir kennarar	Allt skólaárið	Sjálfsmat kennara og nemenda
Efla lestur og lesskilning	Halda áfram markvissri læsisvinnu og tengja hana við allar námsgreinar	Kennarar	Allt skólaárið	Niðurstöður lestrar- og læsismats
Styðja nemendur sem læra íslensku sem annað mál	Nýta aðferðir Íslenskuskólans og fjölbreyttan málstuðning	Kennarar / stoðþjónusta	Allt skólaárið	Rýni í stöðu og framfarir nemenda
Nýta fjöltyngi sem auðlind	Gera tungumál og fjölbreyttan bakgrunn nemenda sýnilegan í skólastarfi	Allir	Allt skólaárið	Nemendakannanir og rýni starfsfólks
Efla stafrænt mál- og upplýsingalæsi	Fjalla um málnotkun, heimildir, gervigreind og stafræna miðlun í námi	Kennarar	Allt skólaárið	Verkefni nemenda og kennslurýni
Styrkja sameiginlega málvitund starfsfólks	Kynna málstefnuna og ræða hvernig hún birtist í daglegu starfi	Stjórnendur / teymi	Haut 2026 og eftirfylgd	Starfsmannakönnun og samtal

Markmið	Aðgerð	Ábyrgð	Tími	Mat á árangri
Tryggja eftirfylgni	Meta stöðu málstefnunnar og ákveða næstu skref	Stjórnendur / teymi	Vor 2027	Sameiginlegt mat og umbótaáætlun

Eftirfylgni

Málstefna Víkurskóla er lifandi stefna og verður endurskoðuð reglulega.

Á skólaárinu 2026–2027 verður sérstaklega fylgst með því hvort áherslur málstefnunnar hafi áhrif á daglegt málumhverfi nemenda. Við mat verður meðal annars horft til niðurstaðna lestrar- og læsismats, kennslurýni, verkefna nemenda, nemendakannana og samtals starfsfólks.

Niðurstöður matsins verða nýttar við gerð starfsáætlunar næsta skólaárs.

Megináhersla Víkurskóla

Við notum málið til að læra, hugsa, skapa og taka þátt.

Í Víkurskóla eiga allir nemendur að fá tækifæri til að finna rödd sína, efla málfærni sína og upplifa að tungumálið sé verkfæri sem opni leiðir til náms, samskipta og þátttöku.